

NORVÉG OKTATÁSI ÉS KUTATÁSI MINISZTERIUM

(Nem hitelesített magyar fordítás!)

Az OECD-országok oktatási minisztereinek informális találkozója

Oslo, 2009. június 9–10.

A méltányosság javítása az oktatásban

Elnöki összefoglaló

Tisztelt miniszterek, kollégák, hölgyeim és uraim! Eljött az ideje megbeszélésünk lezárásának. Mindenekelőtt hadd mondjam el, hogy igen nagy hatást gyakorolt rám a megosztott információk minősége és őszintesége, amely tovább mélyítette tudásunkat.

Hadd osszam meg Önökkel az elnök összefoglalóját.

Az OECD-országok miniszterei egy informális megbeszélés keretében megosztották gondolataikat arról, hogy hogyan lehet javítani a méltányosságot az oktatásban. Egy nyitó prezentációban az OECD főtitkárhelyettese, Aart de Geus a méltányosság oktatásban betöltött növekvő fontosságáról beszélt, valamint arról a sürgető igényről, hogy a jövőben hogyan tudnánk jobban kezelni ezeket a kérdéseket. Az oktatásért felelős igazgató, Barbara Ischinger a találkozót az OECD korábbi és jelenleg folyamatban lévő, e témakörrel kapcsolatos tevékenységeinek kontextusába helyezte.

Kihangsúlyoztam az előttünk álló, arra irányuló reformlehetőségeket, hogy az oktatási politika hangsúlyosabban a méltányosságra, és ne csak a mennyiségre és a hatékonyságra összpontosítson.

A megbeszélés először is lehetővé tette számunkra, hogy közös nevezőre jussunk azt illetően, mit is jelent az oktatásban a méltányosság. Úgy gondolom, mindannyian egyetértünk abban, hogy a méltányosság azt jelenti, hogy az oktatás egy minimális szintje mindenki számára elérhető legyen és minden egyes gyermek azonos eséllyel rendelkezzen ahhoz, hogy megvalósítsa a benne rejlő teljes tanulási potenciált.

Az is tudatosult bennünk, hogy igenis számít az oktatásban a méltányosság. A képzettség összefügg a magasabb jövedelemmel, jobb egészséggel, hosszabb élettel, sikeres szülővé válással és az

állampolgári részvétellel. Így a tisztességes és befogadó oktatás a rendelkezésünkre álló egyik legerőteljesebb eszköz a társadalom méltányosabbá tételére és a társadalmi mobilitás előmozdítására. Azonban annak ellenére, hogy magas szintű politikai érdekek fűződnek a méltányosság javításához és az iskolai kudarc kezeléséhez, még nagyon sok erőfeszítést kell tennünk ezen a területen: szembe kell néznünk ezzel a kihívással.

A témában folytatott három ülés összefoglalása helyett inkább az alábbiakra szeretnék összpontosítani:

1. Mit tanultunk?
2. Mit tehetünk?
3. Miben tud az OECD segíteni?

Az első ülés a korai beavatkozásról szólt.

Mit tanultunk?

Az oktatás korai gyermekkorban történő megkezdése kritikus jelentőséggel bír abban a tekintetben, hogy minden gyermek szilárd alapokkal indulhasson el az életben, fontos már nagyon korán elkezdni a tanítást, különösen akkor, amikor nyelvi különbségek és szakadékok vannak. Fontos az ilyen gyermekek beazonosítására a hatékony és körültekintő szűrő intézkedések alkalmazása.

Ezen a téren közös kihívásunk azt biztosítani, hogy még a leghátrányosabb helyzetű gyermekek is részt vegyenek a kora gyermekkori oktatásban, és hogy magas színvonalú korai oktatási szolgáltatásokat nyújtsunk, amelyek a gyermekek igényein és a játékos tanuláson alapulnak.

Az iskolákban is fontos a korai beavatkozás, hogy a lehető legfiatalabb korban tudjuk meghatározni, mely gyermekek maradnak le az alapvető írási-olvasási és számtani készségek terén; továbbá jobb eszközöket kell kidolgozni, amelyek segítséget nyújtanak a pedagógusok számára az ilyen gyermekek beazonosításához és támogatásához.

Sokunk országában léteznek speciális kockázatokkal bíró csoportok, úgymint migránsok és etnikai kisebbségek. Az ilyen csoportokba tartozó gyermekek esetén különösen, de szélesebb körben is hatékonyabban be kell vonnunk a szülőket és a közösségeket.

Hallottunk továbbá a kulturális és etnikai sokszínűség fenntartását célzó megfelelőbb tanítási megközelítések kifejlesztésének szükségességéről is.

Mit tehetnek a miniszterek?

A pedagógusok kulcsfontosságú szerepet töltenek be az oktatásban, ezért alaposan felül kell vizsgálnunk a pedagógusok képzését és továbbképzését, amelyek olyan hatékony stratégiákat biztosítanak számukra, amelyekkel képesek kezelni valamennyi gyermek igényét.

Meg kell találnunk annak a módját, hogy hogyan lehet a szülőket jobban bevonni az iskolába és gyermekeik tanulásába. Ez nyilvánvalóan nagyon nehéz feladat, és különösen a „kockázatnak kitett” gyermekek szüleinek elérése és bevonása jelent nagy kihívást.

A más tárcákért felelős kollégáinkkal is szorosan együtt kell működnünk ahhoz, hogy a méltányosság terén fejlődést érhessünk el.

Miben tud az OECD segíteni?

Üdvözlünk az OECD „A minőség szorgalmazása a korai gyermekkori oktatásban”, valamint „Az oktatás méltányosságának javítása terén elért fejlődés értékelése” témákban tervezett munkáját.

Az OECD továbbra is segítséget nyújt számunka a migráns és kisebbségi tanulók oktatási eredményeinek javításával kapcsolatos legjobb gyakorlatok és tapasztalatok megosztásával; ezen túlmenően fontos adat-összehasonlításokat és elemzéseket biztosít számunkra, amelyek lehetővé teszik saját helyzetünk és szakpolitikai lehetőségeink jobb megértését.

Arra is bátorítjuk az OECD-t, hogy alaposabban vizsgálja meg, hogyan tudna segíteni a pedagógusok képzése és szakmai fejlődése terén annak érdekében, hogy képesek legyenek felismerni azt, amikor egy tanuló kezd lemaradni, és hatékony stratégiákat tudjanak kidolgozni az ilyen gyermekek támogatására, különösen az írás, olvasás és a számtan kritikus területein.

Az OECD segíthet abban is, hogy megfogalmazzuk azokat a gazdasági érveket, amelyek megindokolják a magas színvonalú kora gyermekkori oktatásba és egyéb korai intervenciós intézkedésekbe történő befektetés létjogosultságát, mindenekeelőtt a leghátrányosabb helyzetben lévő gyermekek esetében, akiknek leginkább szükségük van ezekre a szolgáltatásokra.

A második ülés témája az iskola iránti érdeklődés elvesztése volt.

Mit tanultunk?

Mindannyian egyetértünk abban, hogy oktatási rendszereink egyik legjelentősebb problémája az iskolából való kimaradás, amelynek csökkentésére számos stratégiát alkalmazunk.

A korai megelőzés itt kulcsfontosságú befektetési terület. Nem csupán a korai gyermekkorban, hanem az általános és középiskolai korosztálynál is: az olvasási és írási készségek korai fejlesztése hozzájárul a lemorzsolódás csökkentéséhez, mivel ezeknek köszönhetően szerzik meg a gyerekek a tanulmányi előrehaladáshoz szükséges készségeket.

Több minőségi szakoktatásra és szakképzésre van szükség, és további, a munka világához kapcsolódó lehetőségeket kell biztosítani a gyakornoki és egyéb programok kombinációja révén, amelyek a tanulók motiválását és tanulmányaik befejezésére való ösztönzésüket tűzik ki célul.

Fontolóra kell venni továbbá a különböző jóléti programok juttatásaira való jogosultság összekötését az iskolalátogatással és az iskolai részvétellel vagy a középfokú, illetve felső középfokú oktatás befejezésével.

Erre példa a konkrét programok igényeinek függvényében különböző szintű tananyagok kidolgozása az általános tudásszintek helyett, amely úgynevezett „rugalmas oktatást” feltételez, ahol léteznek átjárási pontok a rendszerek között, de nincsenek zsákutcák.

Mit tehetnek a miniszterek?

Továbbra is törekednünk kell arra, hogy a fiatalok befejezzék tanulmányaikat, és nem vallhatunk kudarcot.

Fel kell ismernünk a gyermekek sokféleségét és szerteágazó érdeklődését. Személyre szabott támogatást kell biztosítani az osztályban és olyan rugalmasabb tananyagot, amely különböző típusú tanulók számára is vonzó és képes kielégíteni az eltérő igényeket.

Minden gyermek számára több alternatívát kell biztosítani a középfokú iskolákban, azonban azt el kell kerülni, hogy az oktatási rendszer túlságosan könnyű legyen. Tehát ez nem azt jelenti, hogy lejjebb

visszük a mércét. Célunk, hogy az oktatási rendszereket befogadóbbá tegyük olyan mechanizmusok kidolgozásával, amelyek biztosítják, hogy minden egyes gyermek képes legyen befejezni tanulmányait a testre szabott megközelítéseknek köszönhetően.

Miben tud az OECD segíteni?

Az OECD-nek továbbra is törekednie kell arra, hogy olyan modelleket és megközelítéseket találjon „A tanulmányi sikertelenség megelőzése terén tett előrehaladás értékelése” tevékenységén keresztül, amelyek képesek sokszínű és egyenlő utakat biztosítani a felső középfokú oktatásban.

A „Szakoktatás és szakképzés: munkára való tanulás” elnevezésű OECD-tevékenységnek hangsúlyosabban a gyakornokságra, valamint a munkatapasztalat és az elméleti tudás párosítását célzó különböző megközelítésekre kell összpontosítania.

A harmadik ülés témája: mit tudunk és mit kezdünk meglátásainkkal?

Mit tanultunk?

Kiemeltük az egyének készségeiben rejlő lehetőségek nem kellő kihasználtságából eredő magas társadalmi, morális és gazdasági költségeket, ami az oktatás egyenlőtlenségéből fakad. Abban is egyetértünk, hogy annak ellenére, hogy jelentős erőforrásokat fektetünk az oktatásba, a tanulási kudarc csökkentése, valamint a szociális háttér tanulási sikerességre és életesélyekre gyakorolt hatásának enyhítése terén elért fejlődés általában meglehetősen korlátozott. A heterogén, méltányos és befogadó oktatás kihívásai továbbra is kritikusak és egyre nőnek.

Mit tehetnek a miniszterek?

Az oktatási lehetőségek méltányosságának javítása nemcsak azoknak a társadalmi és gazdasági feltételeknek a jobb felmérésétől függ, amelyek között a tanulók tanulmányaikat folytatják és az iskolák működnek. Sokkal inkább az egyéni tanulói előrehaladásnak – a tanulók és otthonuk egyéni társadalmi és gazdasági környezetéhez kapcsolódó – jobb felmérésétől, amelynek következtében a méltányossághoz kapcsolódó intézkedések hatékonyan meghatározhatók, és a szülők, pedagógusok, iskolák és oktatási rendszerek hasznos visszajelzést kapnak a tanulók előrehaladásáról. Az ilyen adatokat abban a hozzáadott értékben kifejezve kellene összegyűjteni és jelenteni, amelyet a pedagógusok és az iskolák adnak a tanulók tanulási eredményeihez, majd ezeket a nemzeti célokkal és normákkal kell összehasonlítani, annak érdekében, hogy a szülők és az iskolák számára értelmezhető visszajelzést lehessen adni.

Javítani szükséges a rendelkezésre álló adatok diagnosztikai erejét és jelentőségét, valamint azoknak a szülők, pedagógusok, iskolák és rendszerek általi felhasználását. További erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy segítsük a pedagógusokat és az iskolákat abban, hogy hatékonyabban használják fel a tényeket és az adatokat, gondosan megfontolva, milyen adatok kerüljenek nyilvánosságra és milyen formában annak érdekében, hogy elősegítsék az iskolarendszer javítását célzó eredményes megbeszéléseket. Az iskolai teljesítményre vonatkozó összesített információt körültekintően és gondosan összhangba kell hozni a tanulók tanulmányi előrehaladásának az iskolai tanítási és tanulási folyamat részeként végzett folyamatos értékelésével.

Miben tud az OECD segíteni?

Nagyra értékeljük az OECD-től kapott összehasonlító adatokat, különösen a PISA-adatokat, mivel ezek alapvető segédeszközeink az oktatási rendszerekben a méltányossághoz kapcsolódóan felmerülő

kérdések felismerésében és elemzésében. Hangsúlyt kell fektetni arra, hogy ezen adatok közül kiválasszuk és meghatározzuk a méltányosságra vonatkozó referenciapontokat, hogy a továbbiakban azokat egy összehasonlító szempontból elemezhesük. Szintén fontos, hogy jobban mérjük a tanulásra való képességet, a kritikai gondolkodás képességét és az egyéb szociális kompetenciákat.

Aggodalommal tölt el minket a középfokú tanulmányok elvégzésére vonatkozó megbízható összehasonlító adatok hiánya, figyelembe véve a középfokú tanulmányok elvégzésének a tanulók sikerére gyakorolt jelentős hatását. Az ilyen adatokat társadalmi és gazdasági dimenziók mentén szükséges lebontani annak érdekében, hogy azonosíthassuk a kockázatnak leginkább kitett tanuló csoportokat.

Felkérjük az OECD-t, hogy segítsen az országoknak egy olyan gazdasági tanulmány elkészítésében, amely segít meghatározni azt, hogy a befektetések az oktatás mely területein hozzák a legmagasabb egyéni, társadalmi és gazdasági hasznot, továbbá üdvözljük az OECD arra irányuló erőfeszítéseit, hogy számszerűsítse az oktatási eredmények egyenlőtlenségeiből eredő teljesítményi szakadék gazdasági költségeit az „*Alacsony teljesítmény magas költségei*” című új tanulmányában.

Zárásképp hadd mondjam el a következőket.

Hálás vagyok minisztertársaimnak nyitottságukért a tapasztalatok átadásában, amely tudom, hogy nagyban hozzájárul saját országom reformjához, és remélem, hogy számukra is hasonló értéket képvisel.

Előre örülök azoknak az intézkedéseknek, amelyeket minisztertársaim a fentiek szerint hoznak a közeljövőben, és szeretném felkérni az OECD-t arra, hogy támogasson minket az országok szintjén saját kihívásainkban.

Örömmel hallottam továbbá, hogy a gazdasági és pénzügyi válságra adott válaszként az OECD egy online együttműködési platformot fog kidolgozni „*Oktatás ma: Az OECD válságból kivezető oktatási útmutatója*” címmel. Ahogy hallottuk, ezt a hónap folyamán, az OECD 2009. június 24–25-én megtartandó miniszteri tanácsának ülésén indítják el. Ez az útmutató bizonyára nagyon értékes eszköz lesz, amely komoly segítséget fog nyújtani az országok számára.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani a szervezőknek, a Norvég Oktatási Minisztériumnak, valamint az OECD-nek és mindazoknak, akik hozzájárultak ezen esemény sikerességéhez.

Kívánok további kellemes oslói és norvégiai tartózkodást azoknak, akik itt maradnak, és biztonságos hazautazást mindenkinek!